

Η ΝΕΑ

ΖΩΗ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ.

ΕΤΟΣ Β'.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1905

ΑΡΙΘ. 15.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΕΚ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Καὶ ἰδίᾳ περὶ τοῦ μακροβιωτέρου τῶν δέκα

πρώτων Γενάρχων, τοῦ Μαθουδάλα,

ἐν ὁχέσει πρὸς τὸν ἐπὶ Νῶε

Κατακλυσμόν.

ΤΙΣ τὸ ὄπ' ἀριθμὸν 7647 καὶ ἡμερομηνίαν 7/20 Νοεμβρίου μηνὸς ἑ. φύλλον τῆς ἐνταυθα ἐκδομένης ἐφημερίδος «Τηλέγραφος» ὁ κράτιστος φίλος κ. Σωκράτης Λαγουδάκης ἱατρός, πραγματευόμενος οἰκτεῖον αὐτῷ θέμα, ἐν ἄλλοις λέγει καὶ τάδε:

«Ὁ Ποταγός ⁽¹⁾ δημοσιεύει ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ καὶ χρονολογικοὺς πίνακας, κατὰ τοὺς ὁποίους ὁ Μαθουσαλέμ ἐγεννήθη κατὰ μὲν τοὺς ἐβδομήκοντα μεταφραστὰς τῆς Βίβλου τῷ 4,204 πρὶν Χριστοῦ, κατὰ δὲ τοὺς σημερινούς χρονογράφους τῷ 3,408 π. Χρ.»

«Ἀφοῦ λοιπὸν ἔζησε 969 ἔτη, ἐξάγεται, ὅτι ἀπέθανε κατὰ μὲν τοὺς 70 τῷ 3235 π. Χρ. κατὰ δὲ τοὺς σημερινούς τῷ 2439 π. Χρ. Ἀφ' ἑτέρου ὁ Κατακλυσμὸς συνέβη κατὰ μὲν τοὺς 70 τῷ 3251 π. Χρ. καὶ κατὰ τοὺς σημερινούς, τῷ 2511 π. Χρ.»

(1) Ὁ Ποταγός, Ἕλλην ἱατρός, ἐπιχειρήσας περιήγησιν ἐν Ἀσίᾳ καὶ Ἀφρικῇ, ἐξέδωκε βιβλίον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Dix années de Voyages dans l'Asie centrale et l'Afrique équatoriale Paris. 1885.

«Ἐπομένως καὶ κατὰ τὰς δύο χρονολογίας ὁ Μαθουσαλέμ ἀπέθανε μετὰ τὸν Κατακλυσμόν, ἐνῷ γινώσκομεν, ὅτι ἐσώθη μόνον ὁ Νῶε μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, ἄνευ τοῦ πάππου του.»

«..... Παρακαλοῦμεν τὸν Μεγ. Ἀρχιδιάκονον κ. Κωνστ. Παγώνην, ἵνα εὐδοκήσῃ καὶ λύσῃ τὴν ἡμετέραν ἀπορίαν.»

Δηλαδή ἰδοὺ τί ζητεῖται: Κατὰ τὸν Ποταγὸν ὁ Μαθουσαλέμ ἐγεννήθη τῷ 4,204 ἢ 3,408

» » ἔζησεν 969 669

» » ἀρα ἀπέθανε τῷ 3,235 ἢ 2,439

ἀλλ' ὁ Κατακλυσμὸς κατὰ μὲν τοὺς 70 ἐγένετο τῷ 3,251 ἢτοι 16 ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μαθουσαλέμ κατὰ δὲ τοὺς σημερινούς τῷ 2511 ἢτοι μττά 72 ὅλα ἔτη μετὰ τὸ ἔτος 2439 καθ' ὃ ἀπέθανεν ὁ Μαθουσαλέμ, καὶ ζητεῖται ἡ ἐπιλύσις τοῦ ἀναχρονισμοῦ τούτου.

Ταῦτα γράφει καὶ αἰτεῖ ὁ περισπούδαστος ἐμοὶ καὶ φίλτατος ἱατρός κ. Σωκράτης Λαγουδάκης, εἰς ὃν ὁμολογῶ οὐ τὴν τυχοῦσαν χάριν καὶ διότι ὑπερβῶν τὴν ἐμὴν πνευματικὴν γυμνότητα, αὐτὸς πολυτίμων καὶ πολλὰ εἰδὼς καὶ οἶονε βιβλιοφάγος, μὲ κρίνει ἄξιον νὰ ἐπιλύσω τὴν ἀπορίαν αὐτοῦ, καὶ διότι καί μοι, εὐρισκομένην ἐν ἀπορίᾳ πρὸς ἐξέυρεσιν θέματος διὰ τοὺς καλοὺς ἐταίρους τοῦ ὠλλόγου καὶ τοῦ ὁμωνύμου αὐτῷ περιοδικοῦ «Νέα Ζωή» μοὶ παρέσχε λύσιν, μὲ τὴν διαφορὰν, ὅτι μ' ἐξήγαγε μίᾳ δυσχερείᾳ, ἵνα μὲ ρίψῃ εἰς μυρίας, οἷαι εἰσὶν αἱ προκύπτουσαι ἐκ τῶν ζητημάτων, ὧν ἀπτεται ἡ προβληθεῖσα μοι ἐρώτησις διότι καὶ περὶ Κατακλυσμοῦ ἀνάγκη ν' ἀναφέρωμεν γενικὰ τινα, καὶ περὶ τῆς παρ' Ἑβραίοις χρονογραφίας καὶ περὶ τῶν διαφόρων κεμένων τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῶν μεταφράσεων αὐτῆς κ.τ.λ. Καὶ ἂν

ἄκρῳ δακτύλῳ ἀφόμεθα τῶν συναφῶν τούτων ζητημάτων, καὶ πάλιν οὐκ ὀλίγοι οἱ σκόπελοι, οὓς δεόν νὰ υπερπηδήσωμεν, ἕνεκα τῆς περὶ αὐτὰ διαστάσεως καὶ συγκρούσεως τῶν γνωμῶν. Μὴ δυνάμενος ὅμως νὰ παρεκκλίνω τὴν τόσῃ εὐγενῶς γενομένην μοι πρόσκλησιν προειλόμεν τῆς σιγῆς τὴν ἀπάντησιν καὶ ταύτην οὐχ ὥς βούλομαι ἀλλ' ὥς δύναμαι διδ' «νεμέσεως μηδὲν βάλαι βέλος».

Πρὶν ἢ ὅμως ἐπιχειρήσω τὴν ἐπίλυσιν τῆς προβληθείσης μοι ἀπορίας, προτάσσω συνοψίζων ὧδε, τὰς περὶ Κατακλυσμοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις λαοῖς παραδόσεις εἰς καθορισμὸν καὶ εὐχερεστέραν κατανόησιν τοῦ ζητουμένου.

Α'.) Περί Κατακλυσμοῦ.

Ἡ ἱστορία τοῦ Κόσμου ἀρχεται δι' ἀποκαλύψεως μεγάλων τινων γεγονότων καὶ μεγάλων τινων ἀληθειῶν, αἵτινες χρησιμεύουσιν ὡς θεμελιώδεις λίθοι, ἐφ' ὧν οἰκοδομεῖται ἡ ἰδέα τῆς ἀπὸ κοινοῦ τινος γενάρχου καταγωγῆς ὁλοκλήρου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Πάντα σχεδὸν τὰ ἔθνη διετήρησαν ἐκ παραδόσεως ἰδέας τινὰς περὶ δημιουργίας, περὶ πτώσεως, περὶ Κατακλυσμοῦ καὶ ἄλλων τινων συμβεβηκότων, ἅτινα συνέχονται μετὰ τῆς πρώτης ἱστορίας τοῦ Κόσμου καὶ ἅτινα φαίνεται ὅτι ἐλήφθησαν ἐκ τῆς αὐτῆς πρωτοτύπου πηγῆς· οὐ μόνον δὲ τὰ κυριώτερα ταῦτα ἱστορικὰ συμβεβηκότα, τὰ ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως ἀναφαιρόμενα εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῆς Γενέσεως ὡς ἡ Δημιουργία, ἡ εὐδαιμονία τῶν πρώτων ἀνθρώπων καὶ ἡ πτώσις αὐτῶν, ἀπαντῶσιν εἰς τὰς παραδόσεις καὶ τὰς θρησκείας τῶν ἀρχαίων ἐθνικῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ Κατακλυσμοῦ παράδοσις φέρει καθολικὸν χαρακτήρα, ὡς ἀπαντῶσα παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς καθ' ἅπαντας τοὺς αἰῶνας. Ὁ δὲ Ἰωσήπος ἀναφέρει πολλοὺς ἐθνικοὺς συγγραφεῖς, οἵτινες ἐξιστοροῦσι τὰ περὶ Κατακλυσμοῦ καὶ τῆς Κιβωτοῦ κατὰ παρόμοιον τινα τρόπον, καθ' ὃν ἐκτίθενται ἐν τῇ Γενέσει· ἡμεῖς συντομίας χάριν παρατρέχοντες τὰ τῆς Μωσαϊκῆς διηγήσεως, ἅτινα ὁ βουλούμενος δύναται ν' ἀναγνώσῃ ἐν τῷ 6ῳ 7ῳ 8ῳ καὶ 9ῳ Κεφαλαίῳ τῆς Γενέσεως, συνοψίζομεν ὅσα περὶ Κατακλυσμοῦ φέρονται ὡς παραδόσεις τῶν ἀρχαίων Ἑθνῶν.

Κατὰ τὴν Χαλδαϊκὴν παράδοσιν. (1) ἡς γινώσκωμεν ἐκ περικοπῆς τινος συγγράμματος Ἀλεξάνδρου τοῦ Πολυῆστορος (σοφοῦ συλλογῆως ἀκμά-

σαντος ἐπὶ Σύλλα) διατηρηθείσης μέχρις ἡμῶν μετὰ πολλῶν ἄλλων περικοπῶν ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Συγκέλου, καὶ ἐξ ἐτέρας περικοπῆς τοῦ ἀρχαιοτέρου ἀπανθιστοῦ Ἀδουθνοῦ, διατηρηθείσης ὑπὸ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου (ἐν Εὐαγγελικῇ προπαρασκευῇ Βιβλ. Θ'. κεφ. 12) μανθάνομεν, ὅτι ὁ Κρόνος ἐμφανισθεὶς κατ' ὄναρ εἰς τὸν Δωδέκατον Βασιλεῖα τῶν Βαβυλωνίων Εἰσοῦθρον, ἀνήγγειλεν εἰς αὐτὸν, ὅτι τῇ 15 τοῦ μηνὸς Δαισίου (1) οἱ ἄνθρωποι θέλουσιν ἐξολοθρευθῆ ὑπὸ Κατακλυσμοῦ καὶ διέτασεν αὐτὸν νὰ λάβῃ τὰς βίβλους, αἵτινες ἐπραγματεύοντο περὶ τῆς ἀρχῆς, τοῦ μέσου καὶ τοῦ τέλους πάντων τῶν πραγμάτων, νὰ κρύψῃ ὑπὸ τὴν γῆν ἐν τῇ πόλει τοῦ Ἑλίου, ἣτις ἐκαλεῖτο Σίσπαρις, ἔπειτα δὲ νὰ κατασκευάσῃ πλοῖον, ἵνα ἐμβῇ ἐν αὐτῷ μετὰ τῶν οἰκείων καὶ φίλων του καὶ νὰ παραδοθῇ ἀφρόως εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ὕδατων. Ὁ Εἰσοῦθρος ὑπήκουσε, συνήγαγεν ἐκ πάντων τῶν τετραπόδων καὶ τῶν πτηνῶν ἀνά ἓν ζεύγος, ἐπρομηθεύθη τροφὰς καὶ εἰσῆλθεν εἰς πλοῖον, ὅπερ κατεσκευάσεν πέντε σταδίων μήκος καὶ δύο πλάτος καὶ εἰτα ἠρώτησε τὸν Κρόνον πρὸς ποῖον μέρος ἔπρεπε νὰ πλεῖσῃ πρὸς τοὺς θεοὺς, ἀπεκρίθη ὁ Κρόνος καὶ ἠυχῆθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους πᾶν ἀγαθόν. Ὁ Κατακλυσμὸς ἐπῆλθε καὶ ὅτε ὁ Εἰσοῦθρος παρετήρησεν, ὅτι ἐπλησίαζε νὰ παύσῃ, ἐξαπέστειλε πτηνὰ διὰ νὰ μάθῃ ἂν τὰ ὕδατα εἶχον κατασταλάξει, ἀλλὰ τὰ πτηνὰ ἐπέστρεψαν μὴ εὐρόντα μέρος ν' ἀναπαυθῶσιν· ὅτε δὲ ἀπεστάλῃσαν καὶ δευτέραν φοράν ἐπέστρεψαν, ἀλλ' οἱ πόδες αὐτῶν ἦσαν πλήρεις πηλοῦ, ὅτε δὲ ἐξεπέμφθησαν καὶ τὸ τρίτον καὶ δὲν ἐπανήλθον, ἠννόησεν ὁ Εἰσοῦθρος ὅτι ὁ κατακλυσμὸς εἶχε παύσει, ἀπέβη εἰς τὴν ξηρὰν μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ναυκλήρου του, ἤγειρε θυσιαστήριον, προσέφερον εἰς τοὺς σωτήρας θεοὺς θυσίαν καὶ εἰτα ἐγένοντο οἱ τρεῖς οὗτοι ἄφαντοι..... Τότε οἱ λοιποὶ ἐν τῷ πλοίῳ μὴ βλέποντες αὐτοὺς ἐπιστρέφοντας, ἀπώλεσαν τὴν ὑπομονήν των καὶ ἤρξαντο φωνάζοντες μεγάλη τῇ φωνῇ· τότε ἠκούσθη φωνὴ λέγουσα νὰ ἦνε πάντοτε εὐσεβεῖς καὶ δίκαιοι καὶ τοὺς εἰδοποιεῖ ἡ φωνὴ ὅτι εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἀρμενίαν κ.τ.λ. Ἄν δὲ ἐρωτᾷ τις περὶ τῶν λειψάνων τοῦ πλοίου, λέγει ἡ περικοπή, ὅτι ταῦτα μένουσιν ἐν Ἀρμενίᾳ ἐπὶ τοῦ ὄρους Κορκούρα (δηλαδὴ ἐπὶ τῶν Κορδιαϊκῶν ὄρεων), ὅπου πανταχόθεν πορευόμενοι εἰς προσκύνησιν οἱ εὐλαβεῖς, λαμβάνουσιν ἕκαστος μικρὸν τεμάχιον ἐκ τῶν λειψάνων ὡς φυλακτήριον κατὰ παντὸς κακοῦ.

Κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ἐν Νινευῇ ἀνεκαλύφθησαν πλείστα Ἀσσυριακὰ συγγράμματα ἐπὶ ὁπῶν πλίνθων διὰ σφηνοειδῶν γραμμῶν καὶ τὰ ὅποια θεωροῦνται ὡς λείψανα τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Βασιλέως Σαρδαναπάλου (Ἀσσυριανὸς 668 — 628 π. Χ.). Εἰς τὰ πλίνθινα ταῦτα συγγράμματα σώζεται ἐν 12 ᾄσμασιν ἕκαστος περὶ τοῦ ἥρωος Ἰζδοῦβάρ εἰς τὸν ὅποιον, ὁ προπάτωρ αὐτοῦ Ὁ Χασίς Ἀδράς, ὁ Ἀσσύριος Νῶε, θεὸς γενόμενος, διηγείται τὸν βίον καὶ τὴν

(1) Ὁ πρῶτος γράφας περὶ τῶν χαλδαϊκῶν τούτων παραδόσεων εἶνε ὁ Βηρωσσός, ἱερεὺς τοῦ ἐν Βαβυλῶνι ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Βήλου, διακεκριμένος τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ ἑλληνιστῆς Χαλδαῖος, ἀκμάσας περὶ τὸν Γ'. π. Χρ. αἰῶνα καὶ συγγράφας ἑλληνιστὶ τὴν ἀρχαίαν καὶ σύγχρονον αὐτῷ χαλδαϊκὴν ἱστορίαν, ἣτις δυστυχῶς ἀπώλετο. Ἐκ τῶν περιωθέντων λειψάνων παρ' Εὐσεβίῳ καὶ Ἰωσήφῳ ἐξάγεται ὅτι ἡ ἱστορία αὐτοῦ καταπαύουσα τῷ 268 π. Χρ. ἐπὶ Ἀντιόχου τοῦ Σωτήρος, ἦτο πολῦτιμος ὡς καὶ ὁ ἀνὴρ, περὶ οὗ ὁ Τατιανὸς λέγει «ὅτι ὁ Βηρωσσός ἐστὶν ἀνὴρ ἱκανώτατος καὶ τούτου τεκμήριον Ἰάβας γράφων περὶ Ἀσσυρίων παρὰ Βηρωσσὸς ψηφί μεμάθηκέναι τὴν ἱστορίαν».

(1) Μακεδονικὸς μὴν μεταξὺ Μαίτου καὶ Ἰουνίου.

ἀπὸ τοῦ Κατακλυσμοῦ σωτηρίαν αὐτοῦ. ⁽¹⁾ Κατὰ τὴν διήγησιν τοῦ Χασίς Ἀδράς «οἱ μεγάλοι θεοὶ ἀπεφάσισαν διὰ κατακλυσμοῦ νὰ καταστρέψωσι τὴν ἀρχαίαν πόλιν Σουριππάκ, ἐκτισμένην παρὰ τὰς τότε ἐκβολὰς τοῦ Εὐφράτου, αἵτινες ἐκείντο μεσογειότερον. Ὁ Ἐα, ὁ θεὸς τῆς θαλάσσης, παραινεῖ τὸν Χασίς Ἀδράς νὰ ναυπηγήσῃ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ μεταφέρῃ ἅπασαν τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, τροφάς, τὴν οἰκογένειαν καὶ τὰ κτήνη του καὶ θηρία ἄγρια. Καὶ κατ' ἀρχᾶς μὲν ἡρνήθη ὁ Χασίς Ἀδράς, ἀκολούθως ὅμως ἐναυπήγησε τὸ πλοῖον καὶ ἐπιχρίσας τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν αὐτοῦ πλευρὰν διὰ πίσσης, εἰσῆγαγεν εἰς αὐτὸ τὰ ὑπάρχοντά του, διάφορα ζῶα καὶ σίτον καὶ ἐπεβίβάσθη μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων αὐτοῦ. Τότε ἐγείρεται λαίλαψ καὶ καταιγίς, ὕδωρ ἀνεξώρμησεν ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς καὶ ὁ θεὸς τῆς θαλάσσης ἐπιφέρει τὸν κατακλυσμὸν. Σκότος ἐπεκάλυψε τὴν γῆν καὶ ἐπὶ ἑξ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας διήρκεσεν ἡ καταστροφή. Τέλος ἔπαυσεν ἡ καταιγίς, ἐγένετο πάλιν φῶς καὶ τὰ ὕδατα ἀπῆλθον, τὸ πλοῖον ὅμως ἐξώκειλε παρὰ τοὺς πρόποδας τῶν τῶ βαθύπεδον τῆς Μεσοποταμίας περιβαλλόντων ὕψωμάτων τῆς Νιζίρης, ἥτις ἦτο τόπος κείμενος νοτιανατολικότερον τῆς Νινευῆ. Ἀκολούθως ὁ Χασίς Ἀδράς ἐξαπέστειλε πτηνὰ, ὁ δὲ μέγας θεὸς Β ἐ λ ὀρκίζεται νὰ μὴ φέρῃ πλέον κατακλυσμὸν, ἡ δὲ θεὰ Ἰ σ τ ἄ ρ ἀνυψοῖ πρὸς ἐνίσχυσιν τούτου τὸ μέγα τοῦ Ἀ ν ἱ τόξον». Ταῦτα ὡς ἐπεισῶδιον εἰς τὸ ἔ π ο ς Ἰ ζ δ ο υ ῶ ρ λέγονται περὶ τοῦ κατακλυσμοῦ, ὅστις πολλὴν τὴν ὁμοιότητα ἔχει πρὸς τὸν ἐπὶ Νῶε κατακλυσμὸν.

Οἱ δὲ Σίναι, ὄντες τὸ μᾶλλον πεπολιτισμένον ἔθνος τῆς Μογγολικῆς φυγῆς, ἔχουσιν ἀρχαιοτάτας περὶ ἑαυτῶν παραδόσεις, αἵτινες ἀνατρέχουσι μέχρι τοῦ 3082 π. Χρ. ἀλλὰ τὸ πλεῖστον εἰσὶ μυθώδεις καὶ ἀδέσβαιοι καὶ μάλιστα ἀπὸ τοῦ 782 π. Χρ. κατὰ τοὺς διασημότερους ἱστορικοὺς αἱ περὶ αὐτῶν εἰδήσεις ἀποβαίνουσι πῶς ἀσφαλεῖς. Ἐκ δὲ τῶν παλαιωτάτων τούτων Σινικῶν παραδόσεων φέρεται καὶ ἡ περὶ κατακλυσμοῦ ἰδέα. Λέγουσι δὲ γενομένους δύο κατακλυσμοὺς, ὁ μὲν περὶ τὸ 2600 π. Χρ. ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Fu—hi, ὁ δὲ περὶ τὸ 2350 π. Χρ. ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Yao, ἀμφότεροι οἱ ἄνδρες οὗτοι φημίζονται ὑπὸ τῶν Σινῶν ὡς οἱ πρῶτοι θεμελιωταὶ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῶν καὶ μεγάλοι νομοθέται. Ἡ αὐθεντικωτέρα τῶν Σινῶν βίβλος, ἡ ἐπιγραφομένη Χου—Κίγκ, ἀρχεῖται ἀπὸ τοῦ βασιλέως Yao, ἥτις καὶ περιγράφει αὐτὸν καταγινόμενον εἰς τὸ νὰ εὐρῇ διεξόδους εἰς τὰ ὕδατα, τὰ ὁποῖα εἶχον ὑψωθῇ μέχρι τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐκάλυπτον ἔτι τοὺς πρόποδας τῶν ὑψηλοτάτων ὀρέων, τοὺς λόφους καὶ τὰς πεδιάδας.

(1) Τὰ περὶ τῶν ἐν Νινευῇ ἀνασκαφῶν καὶ περὶ Κατακλυσμοῦ ὡς καὶ περὶ τοῦ ἔ π ο ς Ἰ ζ δ ο υ ῶ ρ ἴδε τοῦ παρ' ἡμῖν σοφοῦ κ. G. Maspero Histoire Ancienne des peuples de l'orient classique σελ. 546.—Σχετικὰ περὶ τοῦ ἔ π ο ς τούτου ἀναφέρει καὶ ὁ κ. Κ. Μητσόπουλος Καθηγητῆς, ἐν τῇ συγγράμματι αὐτοῦ «Στοιχεῖα Βιολογίας τομ. Α', σελ. 436.»

Ὁμοίως καταστροφῆς μνημονεύουσι καὶ αἱ βίβλοι τῶν Ἰ α π ὠ ν ω ν, ἥτις συνέδη ἐπὶ τοῦ βασιλέως Περούν, ὅστις δίκαιος ὦν καὶ εὐσεβὴς ἐδασίλευεν ἐν νήσῳ τινὶ πλησίον τῆς Φορμόσης διαδοχῇ διὰ τὴν ἀσωτείαν καὶ τὴν κακίαν τῶν κατοίκων τῆς. Οἱ Θεοί, μὴ ἀνεχόμενοι τὴν διαφθοράν ταύτην ἀπεφάσισαν νὰ ἐξολοθρεύσωσι πάντας ἐκτὸς τοῦ ἐναρέτου βασιλέως καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Εἰδοποίησαν λοιπὸν κατ' ὄναρ τὸν Βασιλέα ὅπως, ὅταν ἰδῇ ἐρυθρὰν κηλίδα ἐπὶ δύο εἰδώλων, ἀναχωρήσῃ, διότι ἡ νῆσος θὰ καταποντισθῇ. Ὁ ἀγαθὸς Βασιλεὺς, εὐσπλαγχνιζόμενος τοὺς ὑπηκόους του, ἵνα σωφρονίσῃ αὐτοὺς ἀπεκάλυψεν αὐτοῖς τὸ ὄνειρον, ἐκείνοι δὲ οὐ μόνον τὸν ἐχλεύασαν, ἀλλὰ ἐτόλμησαν διὰ νυκτὸς ἵνα κηλιδώσωσι δι' ἐρυθρὰς βαφῆς τὰ ὑποδείχθεντα ἀγάλματα. Τούτο τὸ σημεῖον ἰδὼν ὁ Περούν ἀνεχώρησε καὶ πάραυτα ἡ νῆσος κατεκλύσθη ὑπὸ τῶν ὑδάτων, οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς ἐπνίγησαν· ὁ Περούν μετὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ τοῦ πλοίου του ἐφθασεν εἰς τὰ παράλια τῶν Σινῶν οἵτινες ὑπεδέχθησαν τὸν θεοφιλεῖ ἄνδρα καὶ εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἐσύστησαν ἑορτήν, ἥτις τελεῖται καὶ νῦν ἔτι εἰς τὰς μεσημβρινὰς τῆς Σινικῆς αυτοκρατορίας ἐπαρχίας. Εἰς τιμὴν τοῦ Περούν τελοῦσιν ἑορτὰς καὶ οἱ Ἰά-πωνες. ⁽²⁾

Κατὰ δὲ τὰς ἱεράς βίβλους τῶν Ἰ ν θ ὠ ν ἡ πρώτη γενεὰ τῶν ἀνθρώπων ἐξωλοθρεύθη ὑπὸ κατακλυσμοῦ καὶ ἡ μυθολογία τοῦ ἔθνους τούτου ἀναφέρει διαφόρους καταστροφάς, ἅς ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς ὑπέστη καὶ μέλλει νὰ ὑποστῇ. Μία τῶν καταστροφῶν τούτων ἔχει πολλὴν τὴν ὁμοιότητα μετὰ τοῦ ἐπὶ Νῶε κατακλυσμοῦ, τὸ δὲ πρόσωπον τοῦ Νῶε ἐν τῷ ὀλέθρῳ τούτῳ παριστᾷ ὁ Σ α τ υ α δ ρ ἄ τ α ς μετὰ τὴν διαφθοράν, ὅτι οὗτος ἐσώθη μετὰ τῆς ζεύγης ἁγίων. Προσέτι ἑτέρος διάσημος συγγραφεὺς βεβαιεῖ, ὅτι ἐν ἐτέρᾳ καταστροφῇ περιγραφομένη ἐν τῇ Ἰνδικῇ βίβλῳ ἀναφέρεται πρόσωπόν τι ὁμοιάζον μετὰ τὸν Δευκαλίωνα τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας καὶ τὸ πρόσωπον τοῦτο εἶνε ὁ Κάλ—Γούν, ὃν οἱ ὀπαδοὶ του καλοῦσι Δέο, ἥτοι θεὸν ἢ δαίμονα (Δέο—καλ—οὖν=Δευκαλίωνα)· οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ Γάργα τοῦ ἐπικαλουμένου καὶ Πραμαθέζα (προμηθεὺς καὶ ὁ πατὴρ τοῦ ἑλληνικοῦ Δευκαλίωνος), ὅστις κατεφαγώθη ὑπὸ τοῦ ἀετοῦ Δ α ρ ο ὕ δ α.

Ἐπίσης αἱ Αἰ γ υ π τ ι α καὶ καὶ Σ υ ρ ι α καὶ παραδόσεις διηγούνται περὶ κατακλυσμοῦ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ Σύροις. Ὁ Πλάτων ἐν τῇ διαλόγῳ αὐτοῦ τῇ ἐπιγραφομένῳ Τιμαῖῳ, εἰσάγει Αἰγυπτίους

(2) Ἐνταῦθα καίτοι ἀσχετον, ἀλλ' ὅμως δὲν θεωρεῖται ἀνάξιον ἀναγραφῆς, ὅτι πρὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ αὐτῶν οἱ Ρῶσοι ὡς εἰδωλολάτραι ἐλάτρευον θεοὺς τὸν Π ε ρ ο ὕ ν (θεὸν τῆς βροντῆς), καὶ τὸν Β ο λ ὅ ς (θεὸν τοῦ πολέμου), οὕτω ὁ ἡγεμὼν τῶν Ρώσων Ὁ λ ἔ γ καὶ οἱ Βογιαροὶ ἐν ταῖς μετὰ τῶν Βυζαντινῶν συνθήκαις (907—911) ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπὶ Ἐ γ ὡ ρ καὶ Ρωμανοῦ τοῦ Δεκαπηνόου (945) συνθήκῃ ὤμνουν εἰς τοὺς ἄνω εἰρημένους θεοὺς, τὸν Βολὸς καὶ Περούν. Ποία ἀρὰ γε ἡ σχέσις μετὰ τοῦ Περούν τῶν Ρώσων καὶ τοῦ τῶν Ἰαπώνων; τοῦτο ἂς ἐξετάσωσιν οἱ περὶ ταῦτα ἀσχολούμενοι.

νας ιερείς λέγοντας πρὸς τὸν Σόλωνα, ὅστις ἡρώτα αὐτοὺς περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων των, ὅτι «Μετά τινας περιόδους χρόνου τὸ πρόσωπον τῆς γῆς μεταβάλλεται ὑπὸ κατακλυσμοῦ στελλομένου ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ὅτι τὸ ἀνθρώπινον γένος πολλάκις κατεστράφη πολυτρόπως, ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ νέα γενεὰ τῶν ἀνθρώπων στερεῖται μνημείων καὶ εἰδήσεων τῶν παρελθουσίων χρόνων. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς ιερείς Αἰγυπτίους κατεκλύσθη ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ ἡ Ἀτλαντὶς καὶ ἀπεχωρίσθη τῆς Αἰγύπτου. Ὁμοίως καὶ οἱ Σὺ ρ ο ι ἐδίδαξαν, ὅτι συνέβη πάλαι ποτε κατακλυσμὸς μέγας καὶ ἐδείκνυν ἐν τῷ ναφ̄ θεᾶς τινος αὐτῶν τὸ στόμιον βαθέος σπηλαίου δι' οὗ ἐπίστευον, ὅτι εἶχον καταρρεύσει τὰ ὕδατα τοῦ κατακλυσμοῦ.

Ἑλληνικὴ παράδοσις. Γνωστοὶ εἰσὶν οἱ μῦθοι τῶν Ἑλλήνων περὶ κατακλυσμῶν συμβάντων ἐπὶ Ὠγύγῳ καὶ Δευκαλίωνος. Μία τῶν χρονολογιῶν ἐπὶ τοῦ Ὠγύγου κατακλυσμοῦ τοσοῦτον πλησιάζει τὴν ἐποχὴν τοῦ ἐπὶ Νῶε κατακλυσμοῦ, ὥστε προφανέστατα ἐλήφθη αὕτη ἐκ τῆς περὶ Νῶε παραδόσεως. Ὁ Οὐάρρων ὑπολογίζει, ὅτι ὁ ἐπὶ Ὠγύγου κατακλυσμὸς, ἐν καὶ καλεῖ πρῶτον συνέβη 400 ἔτη πρὸ τοῦ Ἰνάχου ἤτοι 1600 ἔτη πρὸ τῆς συστάσεως τῶν Ὀλυμπιάδων καὶ ἐπομένως τῇ 2376 π. Χρ. Τὴν στενὴν ταύτην σχέσιν τῶν δύο χρονολογιῶν παρετήρησεν καὶ ὁ Κυδιέρος, ὅστις φρονεῖ, ὅτι καὶ ὁ ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμὸς ἦτο ὁ αὐτὸς μετὰ τὸν ἐπὶ Ὠγύγου καὶ τοῦτο ὡς ἐκ τῆς ἀσυμφωνίας τῶν χρονολογιῶν καὶ τοπικῶν παραδόσεων τῶν διαφόρων ἑλληνικῶν φυλῶν.

Προκειμένου ἤδη περὶ κατακλυσμοῦ παρὰ τοῖς Ἀραβί, Πέρσαις, Τούρκοις, Μογγόλοις καὶ Ἀθυσσινοῖς δυνάμεθα μετὰ βεβαιότητος σχεδὸν νὰ διασχυρισθῶμεν, ὅτι αἱ περὶ αὐτοῦ παραδόσεις ἐλήφθησαν ἐκ τῆς Ἑβραϊκῆς Βίβλου, ὁ δὲ Ἰώσηπος ἰσχυρίζεται, ὅτι καὶ ἡ παράδοσις περὶ τῆς ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς Ἀρμενίας καταδόσεως τῆς κιθωτοῦ, ἦτο ἐρριζωμένη παρὰ τοῖς περιόικοις ἐκείσιν, ὅτι ἐπὶ τῆς παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀραράτ θέσεως, ὅπου ἐστάθη ἡ κιθωτὴ, ἐκτίσθη εἰς διαίωσιν τοῦ γεγονότος πόλις, κληθεῖσα Ναχτισεδάν, ἥτοι πόλις καταδόσεως.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε εἰρημένων συνάγομεν, ὅτι ὁ πανάρχαιος κόσμος (Ἰνδοί, Σῖναι, Χαλδαῖοι, Αἰγύπτιοι, Ἑλληνες κ.τ.λ.) σώζει τὴν ἰδέαν μεγάλου τινός κατακλυσμοῦ ἐπιμαρτυρουμένου καὶ ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν μνημείων καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἐρευνῶν τῆς φύσεως. Ἐκ δὲ τῆς ὁμοιότητος τῆς παρατηρουμένης μεταξὺ τῶν παραδόσεων τῶν διαφόρων ἐθνῶν καὶ τῆς περὶ Κατακλυσμοῦ διηγήσεως τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὡρμήθησάν τινες ν' ἀποδεχθῶσιν, ὅτι πᾶσαι αὗται ἐλήφθησαν ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πηγῆς καὶ ὅτι ἡ Χαλδαϊκὴ ἢ Ἀσσυριακὴ παράδοσις εἶνε ἀρχαιότερα τῆς Ἑβραϊκῆς, διότι ἐλλείπει ἐξ ἐκείνων ἡ φυσικὴ ἀδύνατος πληροφῶρα, ὅτι ὑπὸ τῶν ὑδάτων κατεκαλύφθησαν καὶ τὰ ὕψιστα ὄρη· ἀλλ' εἰς ἀντίκρουσιν τῆς γνώμης ταύτης προσάγονται τὰ ἐκ γεωλογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν

ἐρευνῶν συμπεράσματα, βασιζόμενα ἐπὶ τῶν ἀφθόνων ἀποδείξεων, ὅς τὰ ἀπανταχοῦ γῆς ὑψηλότερα ὄρη παρέχουσι, διότι τί ἄλλο τεκμαίρουσι τὰ ἐπ' αὐτῶν ἀνευρεθέντα ὄστρακα καὶ οἱ σκελετοὶ ἰχθύων καὶ ἄλλων θαλασσίων τεράτων, εἰμὴ, ὅτι ἡ θάλασσα ἐξεκένωσε τοὺς κόλπους αὐτῆς ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων τούτων; καὶ ταῦτα οὐχὶ εἰς ἓν μόνον ὄρος ἢ μέρος γῆς, ἀλλὰ πανταχοῦ, ἀφοῦ τὰ λείψανα πολλῶν ζῴων ἀνευρέθησαν ὑπὸ σφῶν ἐξερευνητῶν κείμενα πολὺ μακρὰν τοῦ τόπου τῆς γεννήσεως αὐτῶν. Σκελετοὶ ἐλεφάντων, ἐχόντων κοιτίδα τὴν Ἀσίαν ἢ Ἀφρικὴν ἀνευρέθησαν ἐν Ἀγγλίᾳ, κροκόδειλοι, γεννήματα τοῦ Νείλου, ἀνευρέθησαν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Γερμανίας, ὀστρακόδερμα μὴ γινωσκόμενα ἄλλαχοῦ ἢ εἰς τὰς Ἀμερικανικὰς θαλάσσας καὶ σκελετοὶ ἐπὶ φαλαινῶν ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὰ μεσογειότερα μέρη τῆς Ἀγγλίας κ.τ.λ. Καὶ ὅμως εἰσὶν οἱ κοπιῶντες, ὅπως διαψεύσωσι τὸ κύρος τῆς Μωσαϊκῆς διηγήσεως, ὡς ὁ Suess (διαπρεπὴς ἐν Βιέννῃ ἐπιστήμων), ὅστις ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐρευνῶν ἐξήγαγε τὰ ἐξῆς συμπεράσματα:

«Ὅτι τὸ ὑπὸ τὸ ὄνομα Κατακλυσμὸς ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ ἀναφαιρόμενον φυσικὸν φαινόμενον ἔλαβε χώραν πρὸ αἰώνων ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ κάτω Εὐφράτου, συνοδευθὲν καὶ ὑπὸ καταστρεπτικῆς πλημμύρας τοῦ βαθυπέδου τοῦ Εὐφράτου» ὅτι «αἰτία τῆς πλημμύρας ταύτης ὑπῆρξε σεισμὸς ἰσχυρὸς, σείσας τὴν περὶ τὴν τοῦ Περσικοῦ κόλπου ἢ νοτιώτερον τοῦτο, οὕτως προηγῆθησαν ἀσήμενοι τρόμοι» καὶ ὅτι «λίαν πιθανόν, κατὰ τὴν περίοδον τῶν ἰσχυρῶν τοῦ ἐδάφους κραδασμῶν ἐπῆλθε συγχρόνως ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ καὶ τυφὼν καταστρεπτικὸς.» Τῷ Suess τούτῳ συμφωνεῖ καὶ ὁ Καθηγητὴς τοῦ Ἑθνικοῦ ἡμῶν Πανεπιστημίου κ. Κ. Μητσόπουλος, ὅστις κατακλείει τὸ περὶ κατακλυσμοῦ κεφάλαιον ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ «Στοιχεῖα Γεωλογίας» ἐν σελ. 440 τοῦ Α'. τόμου διὰ τῆς ἐξῆς: «τελικὸν πόρισμα εἶνε ὅτι πλημμυραὶ, ὑπὸ σεισμῶν συνοδευόμεναι, ἔγινον πολλάκις ὡς καὶ νῦν γίνονται, ὅς οἱ ἄνθρωποι ἐν τῇ νηπιῳδαὶ αὐτῶν καταστάσει ὡς καθολικὰς ἐξέλαβον, γενομένας ὑπὸ τῶν θεῶν πρὸς τιμωρίαν τῶν ἀνθρώπων.» Ὁ δὲ Βόλκευ (ἐν τῷ Α'. τόμῳ τῶν ἐπὶ τῆς Ρωμαϊκῆς ἱστορίας σκέψεών του) προήχθη εἰς τὸ ν' ἀποφανθῇ, ὅτι ἡ Γένεσις δὲν εἶνε ἄλλο τι εἰμὴ ἀντιγραφὴ τῶν παλαιῶν Βαβυλωνιακῶν παραδόσεων.

Τοιαῦται ἰδέαι καὶ ἀρχαῖ ἀνατρεπτικαὶ τοῦ βίου οἰκοδομήματος τῆς ἐξ ἀποκαλύψεως ἀληθείας σπανίως διεδόθησαν τόσῳ ἀνεπιφυλάκτως· τὸ δὲ λυπηρότερον εἶνε ὅτι ἀσπάζονται ταύτας καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες χωρὶς νὰ ὦσι σύμφωνοι πρὸς τὰς ἀρχὰς αὐτῶν ἐπαγγέλλονται, ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὸν χριστιανισμόν, ὃ τι νὴ βᾶσις ὑπόκειται ἡ Ἀγία Γραφή καὶ Ἱερὰ παράδοσις τοῦτο οὐδαμῶς ἄλλως δύνανται νὰ ἐξηγηθῇ εἰμὴ ὅτι, ἢ ἐξ ἀτελοῦς καὶ ἀχωνέτου γνώσεως τῆς ἐπιστήμης ἀπέκλινον εἰς τοιαύτας ἰδέας, ἢ ἐκ παρερμηνειῶν καὶ ἐσφαλμένων ἐντυπώσεων τοῦ κειμένου τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Ἄν ὁ συγγραφεὺς τῆς Γενέσεως, ὁ θεόπτης Μωϋσῆς, μὴ ἠπάτησεν ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους

καὶ ἂν μὴ οἱ σοφοὶ οὗτοι, τινὲς τῶν ὁποίων ὑψιδάμονες ἀνέβησαν νοερῶς εἰς τὰ οὐράνια δώματα καὶ περιεσκόπησαν καὶ ἐξηκριβώσαν τὴν σύστασιν τῶν ἀστέρων καὶ τὰς διαφόρους αὐτῶν θέσεις καὶ φάσεις καὶ ἐπιτολάς καὶ ἀνακυκλισμοὺς, τινὲς δὲ χαμαιδάμονες οὗτοι, κατέβησαν εἰς τὰ καταχθόνια τῆς γῆς καὶ ἰχνηλατοῦντες προσδιώρισαν καὶ αὐτὴν τὴν ἡλικίαν τῆς, ἂν μὴ λέγω, οἱ τοιοῦτοι σοφοὶ ἐπλησίασαν τοὺς ἀνθρώπους κρατοῦντες ἐν τῇ δεξιᾷ τὸ ψεῦδος καὶ ἐν τῇ ἀριστερᾷ τὴν πλάνην αὐτῶν, ἀνάγκη ἢ ἱστορία τῆς Μωσαϊκῆς διηγήσεως καὶ τὰ συμπεράσματα τῆς ἀληθοῦς καὶ εἰλικρινοῦς, ἐρεῦνης εἴτε τῶν ἱστορικῶν, νὰ διατελῶσιν ἐν πλήρει καὶ τελείᾳ ἁρμονίᾳ. Εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ φαίνωνται ἐν τισι καὶ διαφωνίαι μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ἀλλ' αὐταὶ οὐχὶ καὶ ἀκατανίκητοι, διότι μεταξὺ τοῦ λόγου τοῦ θεοῦ, ὅστις ἐστὶν ἡ ἀλήθεια καὶ τοῦ ἔργου αὐτῶν, σκοποῦντος τὴν εὑρεσιν τῆς ἀληθείας, ἀδύνατον νὰ ὑπάρῃ διαφωνία. Ἡμετέρος σκοπὸς ἐν τῇ παρούσῃ διατριβῇ δὲν εἶνε βεβαίως νὰ συμψιδάσωμεν τὴν φαινομένην ταύτην διαφωνίαν καὶ ν' ἀποδείξωμεν, ὅτι τὰ συγκροτοῦντα τὴν ἀπειρον ἄλυσιν τῶν ὄντων καὶ ἡ τάξις τῆς ἐμφανείας αὐτῶν ἐν τῷ σταδίῳ τῆς ὑπάρξεως ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ φωτός καὶ τῆς ζωῆς μέχρι τῆς πλάσεως τοῦ Ἀδὰμ καὶ ἀπὸ τούτου μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Κατακλισμοῦ, μὴδ' αὐτοῦ τούτου ἐξαιρουμένου, ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰ ἐν τῇ Γενέσει ἐξιστορούμενα· ἐν τούτῳ ἐπιδιώκομεν, ὥπως πεισθῶσιν ὅτι, οἱ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν σοφῶν τούτων ἐκτεινόμενοι πίνακες τῆς φύσεως διερευνώμενοι εἰλικρινῶς καὶ ἐρμηνευόμενοι ἀληθῶς μαρτυροῦσιν, ὅτι ὁ θαυμαστός κάλαμος τοῦ Μωϋσέως χαράττων τὴν θαυμασίαν περιγραφὴν τῆς Κοσμογονίας καὶ ἐξιστορῶν τὰ περὶ παγκοσμίου τινος Κατακλισμοῦ ἐπὶ Νῶε, ὡδηγεῖτο ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ Ὑψίστου.

Σχετικῶς δὲ πρὸς τὸ ἡμέτερον θέμα, οὕτινος τὴν λύσιν ἐπηγγειλάμεθα διτχυρίζεμεθα, ὅτι ἡ Μωσαϊκὴ διήγησις ὑπερέχει πασῶν τῶν περὶ Κατακλισμοῦ παραδόσεων τῶν ἄλλων ἐθνῶν οὐ μόνον κατὰ τὸ ὑψηλὸν αὐτῆς πνεῦμα καὶ τὸ ἀξιόπιστον, ἀλλὰ καὶ διότι προέρχεται καὶ ἀπὸ τοῦ ἀρχαιότερου βιβλίου. Κατὰ τὰς ἐναργεστάτας πληροφροῦς ἐπὶ εἰκασίαι καὶ πέντε αἰῶνας ὁ κόσμος ἔμεινεν ἀνευ γραπτῆς ἱστορίας (δὲν ἀναφέρω τὴν συμβολικὴν), καὶ ὁ Μωϋσῆς, πρῶτος ἱστοριογράφος, ἔγραψε τοιαύτην περὶ τὸ 1500 π. Χρ. καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τοῦ 500 περίπου π. Χρ. οἱ συγγραφεῖς τῆς Βίβλου ἦσαν οἱ μόνοι ἱστορικοί. (1) Ὅτι δὲ ἡ Μω-

σαϊκὴ βίβλος θεωρεῖται τὸ ἀρχαιότερον πάντων τῶν παρὰ τοῖς λοιποῖς ἀρχαίοις ἔθνεσι γραπτῶν βιβλίων καὶ ὑπομνημάτων ὁμολογεῖ καὶ αὐτὸς ὁ τολμηρότατος καὶ φοβερώτερος πάντων τῶν τῆς ἀποκαλύψεως ἀνταγωνιστῶν, ὁ Νεοπλατωνικὸς φιλόσοφος Πορφύριος, (2) ὅστις μετὰ ἐπίμονον ἐρευναν παρεδέξατο, ὅτι ὁ Σαγχιωνιάδων ἦτο ὁ ἀρχαιότατος τῶν εἰδωλολατρικῶν ἢ ἐθνικῶν συγγραφέων, τὰ δὲ συγγράμματα αὐτοῦ περιέχουσιν ἀποσπάσματα ἐκ τῶν βιβλίων τοῦ Μωϋσέως. Ἐντεῦθεν δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν, ὅτι, ἂν αἱ περὶ Κατακλισμοῦ παραδόσεις κοινὴν ἔχουσι τὴν καταγωγὴν, τὰ λοιπὰ ἔθνη ἠρύσθησαν τὰς περὶ κατακλισμοῦ ἰδέας τῶν ἐκ τῆς Ἑβραϊκῆς Βίβλου, τῆς ἀρχαιότερας πασῶν, καὶ οὐχὶ οἱ Ἑβραῖοι παρ' ἐκείνων. Ἀφ' οὗ δὲ εἶδομεν ὅτι παγκοσμίως ἐπιβεβαιούται ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν ὁ κατακλισμὸς, υπολείπεται νὰ καθορισθῇ καὶ ὁ χρόνος καθ' ὃν συνέβη οὗτος· πρὸς τοῦτο ἀνάγκη ἵνα εἰπωμεν γενικὰ τινα καὶ περὶ Ἀγιογραφικῆς χρονογραφίας.

Ὁ Μέγας Ἀρχιεπίσκοπος

Κ. ΠΑΓΩΝΗΣ

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 20 Νοεμβρίου 1905.

(ἀκολουθεῖ).

ΑΛΣΑΒΙΑ

Ἡ

Η ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΣΑΒΑΙΩΝ

(Συνέχεια).

Γ'.

ΠΙΣΤΕΥΟΥΣΙ δὲ οὗτοι εἰς τὴν ὑπαρξιν πονηρῶν πνευμάτων, ἅτινα καλοῦσι «Μολοχόν». Εἶναι δὲ ταῦτα διαφόρων εἰδῶν καὶ θρησκευμάτων, τὰ μὲν ἀνήκοντα εἰς τὴν Χριστιανικὴν, τὰ δὲ εἰς τὴν Ἰουδαϊκὴν θρησκείαν, καὶ τινα μὲν εἰς τὸ Μωαμεθανικόν, τινα δὲ εἰς τὸ Σαδαικὸν δόγμα, καὶ ἄλλα ἄλλα πρεσβεύοντα. Ἐκ τούτων δὲ πάλιν τινα μὲν εἰ-

(1) Ὁ Ἡρόδοτος ὁ ἐπικληθεὶς πατὴρ τῆς ἱστορίας ἐγεννήθη τῷ 484 π. Χρ. Ὁ Θουκυδίδης τῷ 471 π. Χρ. Ὁ Ξενοφῶν τῷ 460 π. Χρ. Παρ' Αἰγυπτίοις ὁ Μανέθων 260 π. Χρ. Παρὰ τοῖς Φοίνεσι δὲν ὑπάρχουσι παρὰ τεμάχια τῶν 9 βιβλίων τοῦ Σαγχιωνιάδωνος, ὅστις λέγεται σύγγρανος τοῦ Μ' Ἀλεξάνδρου, πρῶτος δὲ Φοινικικὴν ἱστορίαν ἔγραψεν Φίλων ὁ Βίβλιος (200 π. Χρ.). Ὁ δὲ ἀρχαιότερος θρησκευτικὸς καὶ πολιτικὸς κώδιξ τῶν Ἰνδῶν, ὁ ἐπιγραφόμενος εἰς τὴν σανσκριτικὴν «Μανουσάγγχिता Δάρμα Σάστρα» ἔγραψεν κατὰ τοὺς Εὐρωπαϊοὺς κριτικοὺς περὶ τὸ 1300 π. Χρ.

(2) Ὁ Πορφύριος γεννηθεὶς τῷ 233 ἐν Βατανεῖᾳ τῇ ἐν τῇ Παλ. Γραφῇ Βασάν, ἀνῆκεν εἰς τὴν Νεοπλατωνικὴν φιλοσοφίαν καὶ ἐντεῦθεν κατὰ τὸν ἱστορικὸν Γιββῶνα ἡ μεγάλη αὐτοῦ ἀντίθεσις κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ· κρινόμενος ὡς συγγραφεὺς εἶνε πολλοῦ λόγου ἄξιος καὶ θαυμασίως πολυμαθής. Ἐξήκοντα περίπου συγγράμματα ἀποδίδονται τῷ Πορφύριῳ, ὧν 15 βιβλία κατὰ Χριστιανῶν, εἰς ἀνασκευὴν τῶν ὁποίων ἔγραψεν ὁ Εὐσεβίος ἕτερον σύγγραμμα ἐξ 25 βιβλίων συγκελεμένων. Ἡ ἀπώλεια τοῦ συγγράμματος τούτου ἀποδίδεται εἰς τὸν αὐτοκράτορα Θεοδοσίον τὸν Β', διατάξαντα τὴν δημοσίαν πυρπόλησιν αὐτοῦ, ἐν ἔτει 465.